

Ціноутворення на лікарські засоби має відбуватися за принципами об'єктивності та з урахуванням економічної складової



Питання цін на ЛЗ ніколи не втрачало своєї актуальності. Однак останнім часом воно дедалі більше загострюється, причому для всіх: і для тих, хто застосовує ЛЗ, і для тих, хто здійснює відпуск препаратів.

На сьогодні Об'єднання організацій роботодавців медичної та мікробіологічної промисловості України (ООРММП України) лобіює пропозицію щодо встановлення та регулювання роздрібних цін в аптеках виробниками. Відзначимо, що це вже не перша пропозиція ООРММП України, проти якої повстає фармацевтичний ритейл. Спочатку ООРММП України запропонували запровадити встановлення граничної роздрібною ціни на ЛЗ виробником, далі — запровадити на рівні держави регресивні надбавки на ліки. Зараз, окрім іншого, пропонується від націнок у відсотках переходити до фактичних витрат на логістику, тобто замінити витрати на збут препаратів певною фіксованою сумою.

Нинішні обговорення та надання пропозицій проходять в односторонньому порядку — без участі робітників аптек і представників аптечного бізнесу.

Своїми кроками представники ООРММП України можуть обмежити право громадянина на доступ до вибору широкого асортименту ЛЗ, адже в разі запровадження в дію їхніх пропозицій перевагу матимуть лише вітчизняні виробники ЛЗ, а, отже, споживач втратить своє право вибору — лікуватися саме тими препаратами, яким він віддає перевагу.

Така ситуація викликає велике занепокоєння з боку Громадської спілки «Аптечна професійна асоціація України (АПАУ)».

Якщо зазначені вище механізми регулювання цін на ЛЗ таки будуть ухвалені МОЗ, на фармацевтичному ринку виникне повний хаос. Адже порядок встановлення граничного рівня роздрібних цін на ЛЗ не може здійснюватися виробником по відношенню до певного суб'єкта господарювання (у нашому випадку — аптеки), оскільки це суперечитиме ЗУ «Про ціни та ціноутворення». На думку

представників АПАУ, таке регулювання може здійснюватися лише з урахуванням економічних чинників.

Варто відзначити, що на сьогодні роздрібна націнка в аптеках на більшість ЛЗ відрегульована державою через Постанову КМУ від 17 жовтня 2008 р. № 955 «Про заходи щодо стабілізації цін на ЛЗ та виробів медичного призначення» та встановлена на рівні не більше 25% від закупівельної ціни. А при державних закупівлях націнка взагалі становить до 10%. Крім того, аби збалансувати вартість препаратів і підтримати конкурентоспроможність, у зв'язку з нестабільним курсом гривні аптечні заклади знизили роздрібну націнку на ліки з 25% у 2013 р. до 22% у 2016 р. І це при тому, що витрати на функціонування аптек лише збільшуються (оренда — на 10–20%, заробітна плата — на 29%, комунальні послуги — на 108%).

Задля вироблення конструктивного підходу до формування ціни на ЛЗ слід підходити до вирішення цього питання максимально об'єктивно та різнобічно. Відтак, варто врахувати **визначальний фактор у процесі ціноутворення на препарати, а саме: найбільшу частку в структурі ціни на ЛЗ складає ціна виробника (!). На сьогодні ця ціна не регулюється жодним нормативно-правовим актом.**

Отже, стає очевидним, що встановлення роздрібною ціни на ЛЗ виробниками — це крок, який не призведе до зниження вартості ліків.

Цілком доцільніше було б залишити діюче регулювання, а велика конкуренція серед аптек сприятиме зниженню ціни на препарати.

АПАУ підтримує необхідність забезпечення доступу до ЛЗ усіх верств населення та здешевлення вартості ліків, але лише таким чином, коли ціноутворення на ЛЗ відбуватиметься за принципами об'єктивності та економічної складової.

У цьому аспекті варто відзначити, що 1 грудня поточного року в Києві у конгрес-холі «Космополіт» відбудеться щорічний Аптечний саміт-2016, на якому крім інших актуальних тем галузі фармацевтики розглядатиметься й питання взаємодії та співпраці виробників із аптеками. Підкреслимо, що у цьому масштабному всеукраїнському заході в галузі фармацевтики візьме участь велика кількість учасників, серед яких і аптечні заклади, і дистриб'ютори, і виробники. Тому з метою об'єктивного розгляду цього злободенного та дуже непростого питання АПАУ запрошує керівництво ООРММП України та інших членів цієї громадської організації, виробників, дистриб'юторів, представників аптечних мереж та профільних громадських організацій взяти участь у саміті та, зокрема, в дискусії з питань щодо економічних взаємовідносин виробник — аптечний заклад, поспілкувавшись з різними учасниками ринку фармацевтики, а не обговорювати його у вузькому колі.

Прес-центр АПАУ